

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૪૦૦/૨૦૦૦

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર અર્થે :

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર.પી. ઢોલરીયા

=====

૧.	ર. શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે?	હા.
૨.	પત્રકારને જોવા દેવામાં આવે ?	હા.
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.

=====

સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન..... અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

નંદુભાઈ રામભાઈ અમીન..... સામાવાળા(ઓ)/સામાવાળા (ઓ)

=====

ઉપસ્થિત રહ્યા :

શ્રી આર. સી. કોડેકર, અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧ માટે વકીલ

શ્રી કૈવળ કે. પટેલ, વિરોધી (ઓ)/સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે વકીલ

શ્રી રોહિત એસ વર્મા, વિરોધી (ઓ)/સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે વકીલ

શ્રી રતુરાજ નાનાવતી, વિરોધી (ઓ)/સામાવાળા (ઓ) માટે વકીલ

નંબર ૧

=====

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર.પી. ઢોલરીયા

તારીખ:૨૮/૧૧/૨૦૧૬

મૌખિક ચુકાદો

૧. સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી આ અપીલ
૨૭ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૯ના રોજ અમદાવાદ (ગ્રામીણ) ના વિદ્વાન વિશેષ
ન્યાયાધીશ દ્વારા ૧૯૮૮ના વિશેષ કેસ નંબર ૬માં પસાર કરવામાં આવેલા

ચુકાદા અને નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશ સામે નિર્દેશિત કરવામાં આવી છે, જેમાં વિદ્વાન વિશેષ ન્યાયાધીશે સામાવાળા-આરોપીઓને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૨૦, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૭૧, ૪૭૭-એ હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે અને ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૫ (૨) સાથે વાંચી શકાય તેવા કલમ ૫ (૧) (ડી) હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે પણ નિર્દોષ જાહેર કર્યા હતા.

૨. કેસની ટૂંકી હકીકત એ છે કે વર્ષ ૧૯૮૬માં, હાલના સામાવાળા-આરોપી નંદુભાઈ રામભાઈ અમીન, જેઓ તે સમયે ઓએનજીસી, ચાંદખેડા ખાતે અકાઉન્ટન્ટ તરીકે ફરજ બજાવતા હતા, તેમણે અન્ય આરોપી એમ. એમ. રાઠોડ (જેઓ સ્પેશિયલ કેસની સુનાવણી દરમિયાન અવસાન પામ્યા છે) સાથે ગેરકાયદેસર કૃત્ય કરવા માટે ગુનાહિત કાવતરું રચ્યું હતું. તે અનુસંધાને ઓએનજીસી સાથે છેતરપિંડી કરવાના ઈરાદાથી, તેમણે સિનિયર જિયોલોજિસ્ટ એમ. આઈ. શેખ (જેમને ઓગસ્ટ-૧૯૮૬માં લીવ ફેર એલાઉન્સ પેટે રૂ. ૩,૭૫૦/- મળી ચૂક્યા હતા) ને કપટપૂર્વક અને અપ્રમાણિકપણે એવી ખોટી રજૂઆત કરી કે તેમનું બિલ ફોર્મ ખોવાઈ ગયું છે. જેથી તેમને પાછલી તારીખનું બીજું બિલ ફોર્મ આપવા માટે લલચાવવામાં આવ્યા હતા. ત્યારબાદ, રેસ્પોન્ડન્ટ-આરોપીએ કોઈ પણ ઓફિસ ઓર્ડર વગર, અપ્રમાણિક ઈરાદાથી રૂ. ૫,૦૦૦/- ની રકમ મંજૂર કરી હતી જેથી તેમના અધિકારીઓ તેમને લીવ ફેર

એલાઉન્સ પેટે રૂ. ૫,૦૦૦/- ની ચુકવણી કરે. આ રૂ. ૫,૦૦૦/- ની ચુકવણી સરળ બનાવવાના હેતુથી, અન્ય આરોપી એમ. એમ. રાહોડના પક્ષમાં એક ખોટો સત્તાપત્ર તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો. આમ, આરોપીઓએ આઇપીસી ની કલમ ૪૨૦, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૭૧, ૪૭૭-એ તથા ભ્રષ્ટાચાર નાબૂદી અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૫(૧)(ડી) સાથે વાંચતા ૫(૨) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનો કર્યો હતો.

૩. સી. બી. આઈ. એ ૮.૧.૧૯૮૭ ના રોજ એફ. આઈ. આર. નોંધી હતી અને ત્યારબાદ તપાસ પૂર્ણ થયા બાદ ૨૮.૬.૧૯૮૮ પર વિશેષ ન્યાયાધીશ, અમદાવાદ (ગ્રામીણ) ની અદાલતમાં ચાર્જશીટ દાખલ કરી હતી. તેને ૧૯૮૮ના સ્પેશિયલ કેસ નંબર ૬ તરીકે ક્રમાંકિત કરવામાં આવ્યો હતો. પોતાનો કેસ સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદી પક્ષે દસ્તાવેજો સાબિત કરવા માટે હસ્તલેખન નિષ્ણાત સહિત ૧૯ સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે અને અનેક દસ્તાવેજો પુરાવા પછા રજૂ કર્યા છે. ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપી-સામાવાળાનું નિવેદન નોંધ્યા પછી અને ફરિયાદી પક્ષ અને બચાવ પક્ષ વતી દલીલો સાંભળ્યા પછી, સુનાવણીના અંતે, વિદ્વાન વિશેષ ન્યાયાધીશે સામાવાળા-આરોપીને વિવાદિત ચુકાદા અને તારીખ ૨.૯.૧૯૯૯ ના આદેશ દ્વારા નિર્દોષ જાહેર કર્યો હતો. વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ઉપરોક્ત ચુકાદા અને નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ હોવાને

કારણે, અપીલકર્તા-સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશને હાલની અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.

જ. આ અદાલતે અપીલકર્તા-સી. બી. આઈ. ના વિદ્વાન વકીલ શ્રી આર. સી. કોડેકર અને સામાવાળાના વિદ્વાન વકીલ શ્રી કેવન પટેલની સહાયતાથી દ્વારા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઋતુરાજ નાણાવટીને સાંભળ્યા છે.

પ. અપીલકર્તા-સી. બી. આઈ. ના વિદ્વાન વકીલ શ્રી આર. સી. કોડેકરે આ અદાલતને પેપર બુક અને વિવાદિત ચુકાદા અને હુકમના સ્વરૂપમાં સંપૂર્ણ પુરાવા દ્વારા લઈ ગયા છે અને દલીલ કરી છે કે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા મેળવેલા તારણો કાયદા અનુસાર નથી અને તે વિકૃત છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશ એ સમજવામાં નિષ્ફળ ગયા કે સત્તાધિકારી દ્વારા આપવામાં આવેલી મંજૂરી રેકૉર્ડ પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં રાખીને માન્ય છે. મંજૂરી આપવાની સત્તા, એટલે કે ડેપ્યુટી જનરલ મેનેજર (ફાઈનાન્સ એન્ડ એકાઉન્ટ્સ) ડેપ્યુટી ડિરેક્ટર (ફાઈનાન્સ એન્ડ એકાઉન્ટ્સ) કરતા ચાર સ્તર ઉપર છે. એટલે કે સામાવાળા-આરોપીની નિમણૂકનો અધિકાર. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી છે કે જો વિદ્વાન ન્યાયાધીશ પીડબ્લ્યુ-૧૪-જી. બાલાસ્વામી ગુરુસ્વામીની જુબાનીથી સંતુષ્ટ ન હોય તો તેમણે આ હકીકતને રેકૉર્ડ પર લાવવા માટે ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૩૧૧ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને યોગ્ય અધિકારીને

બોલાવવા જોઈએ.તેમણે એવી પણ દલીલ કરી છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશ હસ્તલેખન નિષ્ણાતના પુરાવાની પ્રશંસા કરવામાં નિષ્ફળ ગયા.તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશ દ્વારા પસાર કરાયેલ ચુકાદો અને આદેશ એ નિષ્કર્ષ પર આધારિત છે જે કેસની હકીકતો દ્વારા સમર્થિત નથી અને ધારણા પર પણ આધારિત છે કે કાયદા દ્વારા મંજૂરી નથી. તેમણે એવી પણ રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાઓની યોગ્ય રીતે પ્રશંસા કરી નથી અને તેથી ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૨૦, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૭૧, ૪૭૭-એ હેઠળ કથિત ગુના માટે સામાવાળાને નિર્દોષ જાહેર કરીને ભૂલ કરી છે અને ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૫ (૨) સાથે વાંચીને કલમ ૫ (૧) (ડી) હેઠળનો ગુનો, જેને બદલવાની જરૂર છે અને આરોપીને દોષિત ઠેરવવાની જરૂર છે.

૬. બીજી બાજુ, સામાવાળા-આરોપીના વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઋતુરાજ નાણાવટીએ દલીલ કરી છે કે સુનાવણી દરમિયાન, અન્ય એક આરોપી એમ. એમ. રાઠોડનું અવસાન થતાં તેમની સામેનો કેસ રદ થઈ ગયો હતો. આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, ફરિયાદી પક્ષનો આખો કેસ કાવતરાના સિદ્ધાંત પર આધારિત છે અને ફરિયાદમાં કોઈ અલગ ભૂમિકા હોવાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો નથી, તેથી નકલી દસ્તાવેજ બનાવવા સંબંધિત આરોપ, એટલે કે એમ. એમ. રાઠોડની ચુકવણીને સરળ બનાવવા માટે રૂ.૫૦૦૦ ની તરફેણમાં સત્તાનો

પત્ર-અર્થહીન બની જાય છે. વધુમાં, હસ્તલેખન નિષ્ણાતે એવું મંતવ્ય આપ્યું નથી કે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ આરોપીઓમાંના કોઈ પણ આરોપી દ્વારા છેતરપિંડી કરવામાં આવી છે. તેને ધ્યાનમાં રાખીને, આરોપી દ્વારા કથિત રીતે આચરવામાં આવેલો ગુનો કોઈપણ નિષ્ણાતના અભિપ્રાય તેમજ કોઈપણ નિર્ણાયક અને નક્કર પુરાવાના અભાવને કારણે આધાર પર આવે છે. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી છે કે ફરિયાદી વતી તપાસ કરાયેલા અધિકારીઓના મૌખિક પુરાવામાં કોઈ એકરૂપતા નથી. વધુમાં, જ્યાં સુધી ઉપરોક્ત બનાવટી દસ્તાવેજની વાત છે ત્યાં સુધી કોઈ પણ અધિકારીએ આરોપીઓની ઓળખ કરી નથી અથવા તેમની સામે આરોપ લગાવ્યો નથી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધા છે અને તારણો નોંધવા માટે પૂરતા કારણો આપ્યા છે, જે રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ તથ્યો અનુસાર છે, પરિણામે, આ અદાલત દ્વારા કોઈ દખલગીરીની માંગ કરવામાં આવતી નથી.

૭. આ અદાલતે રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાઓનો ઝીણવટપૂર્વક અભ્યાસ કર્યો છે અને માન્ય ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશ તેમજ ફરિયાદી પક્ષે રજૂ કરેલા પેપર બુક અને પુરાવાઓને સંપૂર્ણ રીતે જોયા છે અને અપીલકર્તા-સી. બી. આઈ. ના વિદ્વાન

વકીલ શ્રી આર. સી. કોડેકર અને સામાવાળા-આરોપીના વિદ્વાન વકીલ શ્રી રતુરાજ નાનાવતી દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆત પર પણ વિચાર કર્યો છે.

૮. વર્તમાન કાર્યવાહીમાં સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા બાદ અને વિવાદિત ચુકાદા તેમજ રેકૉર્ડ્સ અને કાર્યવાહીનું અવલોકન કર્યા પછી, ફરિયાદી પક્ષના નિવેદન અનુસાર, સામાવાળા-આરોપી જે તે સમયે ઓએનજીસીમાં એકાઉન્ટન્ટ તરીકે કામ કરી રહ્યો હતો, ચાંદખેડાએ બીજા એક આરોપી- એમ. એમ. રાઠોડ સાથે કાવતરું ઘડ્યું હતું, જે વિશેષ કેસ પેન્ડન્સી દરમિયાન મૃત્યુ પામ્યો હતો, જેથી શ્રી એમ. આઈ. શેખ, પરિષ્ઠ ભૂસ્તરશાસ્ત્રીના રજા ભાડાના ભથ્થાના બિલના રોકડકરણ તરીકે છેતરપિંડીથી અને અપ્રમાણિક રીતે રૂ.૫૦૦૦ ની રકમ પ્રાપ્ત કરી શકાય. રૂ.૫૦૦૦ ની ચુકવણીને સરળ બનાવવા માટે, અન્ય આરોપી-એમ. એમ. રાઠોડ (મૃત્યુ પામ્યા પછી) ની તરફેણમાં સત્તાના પત્રનો ખોટો દસ્તાવેજ પણ બનાવવામાં આવ્યો હતો અને તે રીતે આરોપીને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૨૦, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૭૧, ૪૭૭-એ અને ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૫ (૨) સાથે વાંચીને કલમ ૫ (૧) (ડી) હેઠળના ગુનાઓ માટે દોષી ઠેરવવામાં આવ્યો છે.

૯. આ સમયે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના કેટલાક નિર્ણયોનો સંદર્ભ આપવો ફળદાયી રહેશે.(૨૦૦૯) ૬ એસ. સી. સી. ૫૮૭ માં નોંધાયેલા એ. સુબૈર

વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્યના કેસમાં, કાયદાની કલમ ૭ અને ૧૩ (૧) (ડી) ના વૈધાનિક પ્રિસ્ક્રિપ્શનના હેતુ પર ધ્યાન આપતી વખતે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે ફરિયાદી પક્ષે અન્ય કોઈપણ ફોજદારી ગુનાની જેમ વાજબી શંકાથી આગળ આરોપ સાબિત કરવો પડશે અને આરોપીઓને નિર્દોષ ગણવા જોઈએ, અન્યથા તેની માંગ ન થાય ત્યાં સુધી તેના યોગ્ય પુરાવા અને ગેરકાયદેસર વળતરની સ્વીકૃતિ દ્વારા સ્થાપિત થવું જોઈએ, જે દોષિત ઠેરવવા માટે જરૂરી મહત્વપૂર્ણ ઘટકો છે.

૧૦. કેરળ રાજ્યના કિસ્સામાં અને અન્ય વિ. સી. પી. રાવે (૨૦૧૧) ૬ એસ. સી. સી. ૪૫૦માં અહેવાલ આપ્યો હતો, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે આ જ ગુનાઓની સરખામણીમાં તેના અગાઉના કહેવતને પુનરાવર્તિત કરતા જણાવ્યું હતું કે માત્ર વસૂલાત પોતે જ આરોપી સામેના આરોપને સાબિત કરી શકશે નહીં અને લાંચની ચુકવણીને સાબિત કરવા અથવા આરોપીએ સ્વેચ્છાએ પૈસા સ્વીકાર્યા હતા તે બતાવવા માટે કોઈ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, તેને લાંચ તરીકે જાણીને, દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં.

૧૧. કાયદાની કલમ ૭ અને ૧૩ની અનિવાર્ય પૂર્વ-જરૂરિયાતોને સમજવા માટે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા તાજેતરમાં કરવામાં આવેલા નિવેદનમાં, બી. જયરાજ વિ. સ્ટેટ ઓફ એ.પી.એ. આઈ. આર. ૨૦૧૪ એસ. સી. (સપ) ૧૮૩૭

ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા તેને રેખાંકિત કરવામાં આવ્યું છે અને સ્પષ્ટ શબ્દોમાં પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો કે, માંગના પુરાવા વિના આરોપી પાસેથી ચલણી નોટો રાખવાથી અને તેની વસૂલાત કરવાથી કાયદાની કલમ ૭ તેમજ ૧૩ (૧) (ડી) (૧) અને (૨) હેઠળ ગુનો સ્થાપિત થશે નહીં. એવું પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યું છે કે ગેરકાયદેસર સંતોષની માંગના કોઈ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, કોઈ મૂલ્યવાન વસ્તુ અથવા આર્થિક લાભ મેળવવા માટે ભ્રષ્ટ્ર અથવા ગેરકાયદેસર માધ્યમોનો ઉપયોગ અથવા જાહેર સેવક તરીકે પદનો દુરુપયોગ સાબિત કરી શકાતો નથી.આમ, માંગનો પુરાવો એ કાયદાની કલમ ૭ અને ૧૩ હેઠળ ગુના માટે અનિવાર્ય અનિવાર્યતા અને વ્યાપક આદેશ હોવાનું માનવામાં આવ્યું છે. કાયદાની કલમ ૨૦, જે તેમાં કલ્પના કરવામાં આવી છે તે મુજબની ધારણાને મંજૂરી આપે છે, તે એવું માનવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે તે માત્ર કલમ ૭ હેઠળના ગુના માટે જ વિસ્તારી શકાય છે અને કાયદાની કલમ ૧૩ (૧) (ડી) (i) અને (ii) હેઠળના ગુનાઓ માટે નહીં, તે કોઈ પણ સત્તાવાર કાર્ય કરવા અથવા કરવા માટે મનાઈ કરવા માટે ગેરકાયદેસર લાભની સ્વીકૃતિની સાબિતી પર પણ આકસ્મિક છે.ગેરકાયદેસર સંતોષ સ્વીકારવાના આવા પુરાવા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો, જો માંગનો પુરાવો હોય તો જ તે અનુસરવામાં આવી શકે છે.સ્વયંસિદ્ધ રીતે, એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે માંગના પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, કાયદાની કલમ ૨૦ હેઠળ આવી કાનૂની ધારણા પણ ઊભી થશે નહીં.

૧૨. ફોજદારી કેસોમાં ન્યાયના વહીવટની જાળમાંથી પસાર થતા સુવર્ણ સિદ્ધાંતના પુનરાવર્તનમાં, (૨૦૧૩) ૧૨ એસ. સી. સી. ૪૦૬માં નોંધાયેલા સુજીત વિશ્વાસ વિરુદ્ધ આસામ રાજ્યના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે શંકા, ભલે ગમે તેટલી ગંભીર હોય, તે સાબિતીનું સ્થાન લઈ શકતી નથી અને ફરિયાદી પક્ષ તેના કેસને "કદાચ" સાચું હોઈ શકે છે, પરંતુ કોઈપણ સંભવિત અનુમાન અથવા અનુમાનથી દૂર રહેવા માટે તેને "સાચું હોવું જ જોઈએ" ના ક્ષેત્રમાં અપગ્રેડ કરવું પડશે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે, અદાલતે એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે ન્યાયની નિષ્ફળતા ટાળી શકાય અને જો તથ્યો અને સંજોગોમાં બે મંતવ્યો બુદ્ધિગમ્ય હોય, તો આરોપીઓને શંકાનો લાભ આપવો જોઈએ.

૧૩. વર્તમાન અપીલમાં, આ અદાલતે પુરાવાઓની તપાસ કરવી જરૂરી છે કે કેમ તે જાણવા માટે કે વિવાદિત ચુકાદા અને વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા નિર્દોષતાના આદેશને ઉલટાવવા માટે વાજબી શંકાની બહાર યોગ્ય વિશ્વસનીય અને નક્કર પુરાવા છે કે કેમ. જો રેકૉર્ડ પર આવા કોઈ પુરાવા ન હોય તો, તે ઘટનામાં, વિવાદિત ચુકાદો અને આદેશને ઉલટાવી શકાતો નથી કારણ કે ફરિયાદી પક્ષ તેના કેસને વાજબી શંકાથી આગળ સાબિત કરવાની જવાબદારી ધરાવે છે. ઉપરોક્ત તથ્યાત્મક સ્થિતિની પૃષ્ઠભૂમિમાં, આ અદાલતે વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશ તેમજ બંને પક્ષોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી

હરીફ રજૂઆતોના પ્રકાશમાં સાક્ષીઓના નિવેદનોની ઝીણવટપૂર્વક તપાસ કરી છે.

૧૪. વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી હરીફ રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લેતા, આ બાબતમાં રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓની તપાસ કરવી ફળદાયી રહેશે. પેપર-બુકમાંથી પસાર થવા પર, એવું નોંધવામાં આવે છે કે સમગ્ર હકીકત વર્તમાન સામાવાળા-આરોપી અને અન્ય આરોપી-એમ.એમ. રઠોડ દ્વારા ઘડવામાં આવેલા ગુનાહિત કાવતરામાં પરિણમી હોવાનો આરોપ છે, જે સુનાવણીની પેન્ડન્સી દરમિયાન મૃત્યુ પામ્યા હતા. તે એ પણ છતી કરે છે કે સામાવાળા દ્વારા કથિત રીતે કરવામાં આવેલા ગુનાઓ છેતરપિંડી અને બનાવટી પ્રકૃતિના છે, જેથી છેતરપિંડીથી અને અપ્રમાણિક રીતે ૧૯૮૬-૮૯ ના બ્લોક વર્ષ માટે શ્રી એમ.આઈ. શેખ, પરિષ્ક ભૂસ્તરશાસ્ત્રીના રજા ભાડાના ભથ્થાના બિલના રોકડકરણ તરીકે રૂ.૫૦૦૦ ની રકમ પ્રાપ્ત કરી શકાય અને આ રીતે તેઓએ બનાવટી દસ્તાવેજ બનાવ્યો છે જે આંક.૧૦૧ અને આંક.૮૩ છે.

૧૫. આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલા બનાવટી આરોપોના સંદર્ભમાં, ખાસ કરીને, આંક.૧૦૧ પર વિવાદિત લીવ ફેર એલાઉન્સ બિલના સંદર્ભમાં, એવું નોંધવામાં આવ્યું છે કે હસ્તલેખન નિષ્ણાતે અભિપ્રાય આપ્યો છે કે આંક.૮૩ અને આંક.૧૦૧ પરના દસ્તાવેજોમાં કેટલાક ફેરફારો તેમજ વધુ લખાણો જોવા મળે

છે, પરંતુ તેમણે સ્પષ્ટ અને સ્પષ્ટ રીતે અભિપ્રાય આપ્યો છે કે જોકે રૂ.૩૭૫૦- ના આંકડાને રૂ.૫૦૦૦ તરીકે વાંચવા માટે બદલવામાં આવ્યો છે-પરંતુ આ પ્રકારનો ફેરફાર કોણે કર્યો છે તે કહેવું શક્ય નથી.અન્ય દસ્તાવેજમાં જોવા મળતા ફેરફાર માટે પણ આ જ અભિપ્રાય આપવામાં આવ્યો છે.

૧૬. આરોપી દ્વારા છેતરપિંડી અને છેતરપિંડીના ગુનાને લગતા કથિત ગુનાઓને ધ્યાનમાં લેતી વખતે, આ અદાલતે રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સમગ્ર મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાઓની તપાસ કરી છે અને માન્ય ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તારણોની પણ તપાસ કરી છે.તે સ્પષ્ટ રીતે બહાર આવી રહ્યું છે કે ફરિયાદી પક્ષ આરોપી તરફથી છેતરપિંડી અને છેતરપિંડીના ગુનાને સ્થાપિત કરવામાં ખરાબ રીતે નિષ્ફળ ગયો છે.આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, જ્યાં સુધી છેતરપિંડી અને છેતરપિંડીના ગુનાઓનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તારણો રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ પુરાવા અનુસાર છે, જેમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી.

૧૭. ફરિયાદી પક્ષ અનુસાર, કાવતરાના અનુસરણમાં આરોપીઓએ ઇરાદાપૂર્વક ઓએનજીસીના અધિકારીઓને છેતર્યા હતા અને તેમને રૂ.૫૦૦૦-ની તરફેણમાં આરોપી-એમ.એમ. રઠોડ ની ચુકવણી કરવા માટે પ્રેરિત કર્યા હતા અને આ રીતે તેમને આ રકમ અપ્રમાણિક રીતે પ્રાપ્ત થઈ હતી અને આ રીતે

આરોપ મુજબ ગુનાઓ કર્યા હતા.ઉપરોક્ત આક્ષેપોની પ્રશંસા કરવા માટે, હસ્તલેખન નિષ્ણાતનો અભિપ્રાય ખૂબ જ નિર્ણાયક છે.હસ્તલેખન નિષ્ણાતે રૂ.૫૦૦૦-પર આંક.૮૪ ના વિવાદિત અધિકૃત પત્રની તપાસ કરી છે. તેમણે અભિપ્રાય આપ્યો છે કે તે કહેવું શક્ય નથી કે સામાવાળા-આરોપીએ સત્તાના પત્રમાં શ્રી એમ.આઈ.શેખ ની બનાવટી સહી કરી છે.વધુમાં, પીડબ્લ્યુ-૧ બચુભાઈ સોલંકીના જુબાનીમાંથી જાણવા મળે છે કે ઉપરોક્ત રકમ રૂ.૫૦૦૦- આરોપી-એમ.એમ.રઠોડ ને મળી હતી, જેનું સુનાવણી પેન્ડન્સી દરમિયાન મૃત્યુ થયું હતું અને તેની સામેનો કેસ ઓછો થયો હતો.રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓમાં ક્યાંય એવું સૂચવતું નથી કે ઉપરોક્ત રકમ રૂ.૫૦૦૦-વર્તમાન સામાવાળા-આરોપી દ્વારા પ્રાપ્ત થઈ હતી.

૧૮. રેકૉર્ડ પર મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાઓની એકંદર પ્રશંસા પર, એવું લાગે છે કે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાની યોગ્ય રીતે પ્રશંસા કરી છે અને યોગ્ય તારણો પર પહોંચી છે કે ફરિયાદી પક્ષ છેતરપિંડી અને છેતરપિંડીના ગુનાને સ્થાપિત કરવામાં ખરાબ રીતે નિષ્ફળ ગયો છે. ફરિયાદી પક્ષ એ સ્થાપિત કરવામાં ખરાબ રીતે નિષ્ફળ ગયો હતો કે પ્રશ્નમાં દસ્તાવેજ સામાવાળા-આરોપી દ્વારા બનાવટી હતો અને સામાવાળા-આરોપી દ્વારા નાણાકીય લાભ પણ લેવામાં આવ્યો હતો, તે બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા

નોંધાયેલ નિર્દોષતાનો ચુકાદો અને આદેશ રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ પુરાવા અનુસાર છે જે કોઈ દખલગીરીની માંગ કરતું નથી.

૧૯. ઉપર નોંધાયેલા કારણો માટે, એવું લાગે છે કે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ રેકૉર્ડ પરના પુરાવાની યોગ્ય રીતે પ્રશંસા કરી છે અને આરોપીને તેની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી યોગ્ય રીતે મુક્ત કર્યો છે, જેમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી. આ અદાલતનો માનવામાં આવેલો અભિપ્રાય છે કે સામાવાળા-આરોપીને તેની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી મુક્ત કરવામાં ટ્રાયલ કોર્ટ સંપૂર્ણપણે ન્યાયી હતી. આ અદાલતને લાગે છે કે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તારણો સંપૂર્ણપણે ન્યાયી અને યોગ્ય છે અને ઉપરોક્ત તારણો નોંધવામાં, તેના દ્વારા કોઈ ગેરકાયદેસરતા અથવા નબળાઈ કરવામાં આવી નથી. તેથી, આ અદાલત તારણો, અંતિમ નિષ્કર્ષ અને નીચેની અદાલત દ્વારા નોંધાયેલા નિર્દોષતાના પરિણામી આદેશ સાથે સંપૂર્ણ સંમત છે અને તેથી તેમાં દખલ કરવાનું કોઈ કારણ નથી. તે પણ સ્થાયી કાનૂની સ્થિતિ છે કે નિર્દોષ જાહેર કરવાની અપીલમાં, જ્યારે નીચેની અદાલત દ્વારા સોંપવામાં આવેલા કારણો ન્યાયી અને યોગ્ય હોવાનું જણાય ત્યારે અપીલ અદાલતે ચુકાદો ફરીથી લખવાની અથવા નવો તર્ક આપવાની જરૂર નથી. તેમનુસાર, હાલની અપીલમાં કોઈ ગુણદોષ નથી અને તેને રદ કરવાની જરૂર છે.

૨૦. પરિણામે, હાલની અપીલ આથી રદ કરવામાં આવે છે.રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહીને ટ્રાયલ કોર્ટમાં તાત્કાલિક પરત મોકલવાની.જામીન બોન્ડ અને જામીન રદ કરવામાં આવે છે.જામીન પણ, જો કોઈ હોય તો, કાઢી મૂકવામાં આવે છે.જો કે, ખર્ચ અંગે કોઈ ઓર્ડર નથી.

(આર.પી.ઢોલરીયા, ન્યાયમૂર્તિ)

વિષય:—સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન દ્વારા ઓએનજીસી ના કર્મચારી સામે છેતરપિંડી, દસ્તાવેજોમાં બનાવટ અને ભ્રષ્ટાચારના આક્ષેપો અંગે દાખલ કરાયેલી ક્રિમિનલ અપીલ ફગાવીને નિર્દોષ છુટકારાનો હુકમ બહાલ રાખવા બાબત.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be*

authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.